

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Utenriksministeren

Kontroll- og konstitusjonskomitéen

v. komitéleder Peter Frølich

Oslo, 16. desember 2022

Svar på brev fra komiteen vedr. regjeringens håndtering av krigen i Ukraina

Jeg viser til Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité's brev av 6. desember 2022, med spørsmål vedrørende anmodninger relatert til Russlands krig mot Ukraina.

Generelt om anmodninger fra ukrainske myndigheter

Ukraina har som følge av Russlands aggresjonskrig enorme behov for internasjonal støtte. Behovene vil vedvare i lang tid framover. Så lenge krigen pågår, vil våpenhjelp, humanitær bistand og budsjettstøtte til ukrainske myndigheter fortsatt være prioritert. Samtidig må vi også begynne å planlegge for gjenoppbyggingen av Ukraina. Vi vil fortsette å være en pålitelig partner for Ukraina og tar sikte på å være en stor bidragsyter også i flere år framover.

Ukrainske myndigheter er på grunn av krigen under stort press og informerer Norge og andre partnerland om sine bistandsbehov gjennom en rekke kanaler. Dertil kommer hyppige anmodninger om støtte av politisk eller annen art samt ulike forslag og initiativer. Identiske eller delvis overlappende anmodninger mottas hyppig gjennom flere kanaler.

Utenriksdepartementet har kontinuerlig kontakt med ukrainske myndigheter, i første rekke gjennom Ukrainas ambassade i Oslo og Norges ambassade i Kyiv, men også i en rekke multilaterale sammenhenger. I tillegg har regjeringen direkte kontakt på politisk nivå. Muligheter for videre norsk støtte er en sentral del av denne dialogen. For å gjøre støtten mest mulig effektiv har Norge valgt å prioritere noen områder og kanaler, noe ukrainske side er løpende informert om. Vi opplever at det er stor forståelse fra

ukrainsk side for at Norge ikke har mulighet til å imøtekomme alle anmodninger. Videre er det i møter og gjennom skriftlig kommunikasjon formidlet til den ukrainske ambassaden at Norge har valgt å behandle ukrainske anmodninger om materiellbistand gjennom EUs mekanisme for sivil beredskap, UCPM.

Kontroll- og konstitusjonskomitéens brev av 6. desember 2022

Komiteén viser til sak om regjeringens håndtering av krigen i Ukraina som komiteen har til behandling og til tidligere korrespondanse og ber om svar på en rekke spørsmål. Nedenfor følger svar til de enkelte spørsmålene.

1. Det vises til brevet fra ukrainske myndigheter mottatt 9. juni 2022 om «Ten steps for Norway to help Ukraine». Komiteen ber statsråden redegjøre for hvordan brevet ble svart ut og hvordan hver av de ti anmodningene er håndtert.

Tipunktlisten det er snakk om, ble sendt som vedlegg til note fra Ukrainas ambassade til Utenriksdepartementet datert 8. juni, med kopi til Stortinget, Statsministerens kontor (SMK), Finansdepartementet (FIN), Helse- og omsorgsdepartementet (HOD), og Nærings- og fiskeridepartementet (NFD). I noten omtales listen som et «ikke-papir» («non-paper») med forslag til mulige initiativer, prosjekter og beslutninger som kunne bistå Ukraina i å møte akutte utfordringer forårsaket av Russlands fullskala aggresjonskrig. Denne tipunktlisten ble også presentert og delt ut av Ukrainas ambassadør til deltakerne i et møte med næringslivet 8. juni, om muligheter for å bistå i gjenoppbyggingen av Ukraina. Møtet ble avholdt i NFD med næringsministeren som vert, på initiativ fra og i samarbeid med Ukrainas ambassade.

Nedenfor følger kommentarer til de enkelte forslagene som inngår i tipunktlisten.

i) Establishing a special Ukraine Recovery Fund

Ukrainsk side viser til den norske statens store inntekter som følge av de høye energiprisene forårsaket av krigen og foreslår at Norge benytter en andel av disse inntektene til å opprette et eget fond for å støtte Ukraina.

Statsministeren annonserte under sitt besøk i Kyiv 1. juli at Norge ville bidra med 10 mrd. kroner i 2022 og 2023 til Ukraina. Gjennom Stortingets vedtak av Prop. 142 S ble 7 mrd. av disse gjort tilgjengelige allerede i 2022. Regjeringen har gitt ukrainsk side forsikringer om at Norge vil bidra med betydelig støtte framover, men uten å gå inn på

hvordan dette budsjetteknisk vil bli organisert. Jeg ser fram til fortsatt dialog mellom regjeringen og de parlamentariske lederne om et bredt forlik om videre norsk støtte til Ukraina i årene framover.

ii) Launching “Norwegian Businesses in Support of Ukraine” initiative

Ukrainsk side forslår at norske bedrifter støtter Ukraina med en prosentandel av sitt nettooverskudd. Ukrainas ambassadør benyttet det nevnte møtet i NFD 8. juni til å presentere forslaget for en rekke relevante bedrifter. Det er opp til næringslivsaktørene selv å avgjøre om de vil gå videre med idéen.

iii) Stepping up humanitarian aid to Ukraine

Ukrainas ambassade viser til at millioner av ukrainske borgere er avhengige av humanitær støtte og ber om at Norge gir slik støtte direkte til den ukrainske regjeringen.

Norge har til nå bidratt med om lag 2,6 mrd. kroner til humanitær støtte i Ukraina og de landene som er mest berørt av flyktningkrisen. Det aller meste er allerede fordelt.

Norge bidrar ikke med direkte pengestøtte til den ukrainske staten, men benytter etablerte bistandskanaler. Dette gjelder både for humanitær bistand, bistand til innkjøp av gass, budsjettstøtte og prosjektstøtte til rehabilitering og reparasjon av ødelagt infrastruktur. Jeg har valgt denne fremgangsmåten for å redusere risikoen og sikre effektiv forvaltning i tråd med etablert standard for norsk bistand. Materiellbistand gjennom EUs mekanisme for sivil beredskap, UCPM, har ulike sluttbrukere som er en del av den ukrainske myndighetsstrukturen.

Hovedkanalene for norsk humanitær bistand er beskrevet i regjeringens kommunikasjon til Stortinget, herunder i regjeringens forslag til revidert nasjonalbudsjett, Prop. 115 S (2021-2022): *Midlene skal gå til organisasjoner med evne og erfaring til innsats i Ukraina. Støtten vil kanaliseres gjennom FN, Røde Kors-bevegelsen, norske humanitære partnere, mineryddingsorganisasjonen HALO Trust og via EUs sivile beredskapsmekanisme, inkludert medisinsk evakuering og transport av ukrainske pasienter til Norge og EU-/EØS-land. Utbetalingen av midlene er igangsatt. Verdens matvareprogram (WFP), som er en svært aktuell og relevant partner for arbeidet med matsikkerhet og bekjempelse av sult, har for eksempel så langt mottatt 300 mill. kroner for å respondere på krisen i Ukraina og naboland.*

Disse hovedlinjene er gjentatt i senere budsjettforslag og i offentlig kommunikasjon.

Kanalene for norsk humanitær bistand er formidlet til ukrainske myndigheter ved flere anledninger, herunder i møte med den ukrainske ambassaden i Oslo.

Ukrainske myndigheter fremmer ofte anmodninger om konkrete leveranser gjennom flere kanaler, herunder UCPM. Det er i denne kanalen at materiellbistand fra Norge formidles, se tidligere korrespondanse om dette og svar på spørsmål nr. 2 nedenfor. Gjennom UCPM mottar alle deltakerlandene de samme anmodningene om bistand samtidig. Ingen land svarer på alle anmodninger.

Ved flere anledninger har Norge valgt å ikke etterkomme anmodninger om donasjoner via UCPM. I stedet har vi vurdert det som mer aktuelt og kostnadseffektivt å imøtekomme behovet gjennom etablerte, humanitære kanaler. Dette omfatter støtte til en rekke sektorer gjennom de respektive FN-organisasjonene som støttes av Norge, og/eller gjennom Røde Kors-systemet, norske og internasjonale humanitære organisasjoner, EBRD og Verdensbanken.

Matvarebistand er ved flere anledninger fremmet som anmodning fra ukrainske myndigheter, både bilateralt og gjennom UCPM. Som jeg redegjorde for i mitt brev til komiteen i juni dette år, besluttet Utenriksdepartementet våren 2022, i samråd med Nærings- og fiskeridepartementet, at det ikke var aktuelt med matvareleveranser fra norske beredskapslagre til Ukraina eller direkte innkjøp av mat i Norge for leveranse til Ukraina. Bakgrunnen er blant annet det høye prisnivået i Norge og at Norge importerer en stor del av egen mat fra utlandet. Departementene vurderte det derfor som mer effektivt å bevilge midler til Verdens matvareprogram (WFP) for deres innsats for matsikkerhet i Ukraina. WFP har hittil i år mottatt totalt 410 mill. kroner i bistand til Ukraina og naboland fra Norge.

Norge har gitt store mengder helsereelatert bistand til Ukraina, både i form av medisiner, medisinsk utstyr, ambulanser, ambulansebusser m.m., og i form av evakuering av ukrainske pasienter til Norge og andre land som deltar i UCPM. Det er også gitt bistand til helse via humanitære organisasjoner, FN og Røde Kors-bevegelsen. Norge har bidratt med 1 mrd. kroner i prosjektstøtte gjennom Verdensbanken som en del av den norske responsen på de store rehabiliteringsbehovene som er oppstått som følge av Russlands systematiske ødeleggelse av sivil infrastruktur i Ukraina. En del av denne bistanden går til rask gjenoppbygging og rehabilitering i helsesektoren i Ukraina.

Norge har i tillegg utbetalt 300 mill. kroner i budsjettstøtte til Ukraina via Verdensbanken. Disse pengene har gått til lønninger til helsepersonell, lærere og statsansatte, og til utbetalinger av pensjoner og sosialhjelp (kontantstøtte).

iv) Granting Ukraine zero tariff and zero quota access to the Norwegian market

Ukrainas ambassade viser til at det er viktig å styrke landets motstandskraft ved å støtte ukrainsk eksport og ber Norge gi tollfritak for alle ukrainske varer.

Ukraina nyter i dag god adgang til det norske markedet, inkludert for en rekke landbruksvarer. Forslaget om tollfrihet for alle landbruksvarer fra Ukraina berører imidlertid viktige hensyn for norsk landbruk. Importvernet er helt avgjørende for at vi kan produsere jordbruksvarer av et visst volum i Norge. Regjeringen har derfor konkludert med at det ikke er aktuelt å innføre midlertidig tollfrihet for alle varer fra Ukraina. Vi signaliserte overfor ukrainske myndigheter at tollfrihet på korn ville bli vanskelig. Dette skjedde under statsministerens besøk til Ukraina i sommer. Norske myndigheter har hatt dialog med den ukrainske ambassaden om dette temaet gjennom flere måneder.

v) Helping Ukrainian farmers and preventing a global food crisis

Ukrainas ambassade viser til at Russlands blokade av ukrainske havner truer global matvaresikkerhet og ber Norge støtte transporten av korn via de såkalte «Solidarity Lanes». Det bes også om støtte til ukrainske bønder for å holde jordbruksproduksjonen i gang.

EU-kommisjonen v/DG MOVE presenterte 12. mai handlingsplanen «EU-Ukraine Solidarity Lanes to facilitate Ukraine's agricultural export and bilateral trade with the EU». Et av tiltakene er etablering av «Solidarity Lanes»-nettverket som består av nasjonale kontaktpunkt i medlemslandene, og en tilhørende «Matchmaking»-plattform som skal gi en oversikt over tilgjengelig transportmateriell i medlemslandene og bringe kommersielle aktører sammen.

1. juli i år hadde norske myndigheter v/Samferdselsdepartementet (SD) et møte med EU-kommisjonen v/DG MOVE om Solidarity Lanes. Norge mottok deretter 13. juli et brev fra EU-kommisjonen med formell anmodning om å delta. SD besluttet 14. juli at Norge skulle knytte seg til Solidarity Lanes, og dette ble meddelt EU-Kommisjonen. SD har i pressemelding 8. juli «Ukraina - transport av korn» informert om Solidarity Lanes, og oppfordret norske transportaktører om å bistå. DG MOVE har i høst avholdt jevnlig møter i nettverket, og Norge v/SD har deltatt i alle møtene.

Oppfølging av handlingsplanen/styrking av transportforbindelsene for å bistå Ukraina med å frakte ut sine landbruksprodukter er høyt prioritert i DG MOVE og er også jevnlig på agendaen i IPCR (EUs krisehåndteringsformat Integrated Political Crisis Respons), der Norge deltar. Eksporten av korn og andre landbruksprodukter fra

Ukraina er i høst positiv og oppadgående. Gjennom Solidarity Lanes er det ved inngangen til desember eksportert mer enn 15 millioner tonn korn og andre landbruksprodukter. Imidlertid er det fortsatt lange ventetider på flere grensepasseringer, både for vegtransport og jernbane. Tiltak for å avhjelpe dette diskuteres på møtene i nettverket.

Så langt har 884 kommersielle transportaktører (inkludert 394 ukrainske aktører) sluttet seg til «Matchmaking»-plattformen. Fem norske aktører er tilknyttet. Av nettsiden er det ikke mulig å se hvem dette er. SD har i sin løpende dialog med vegtransport- og jernbaneaktørene oppfordret til deltakelse i nettverket gjennom «Matchmaking»-plattformen.

SDs vurdering er at det er begrenset hva vi fra norsk side har å bidra med i nettverket når det gjelder konkrete bidrag i form av transportmateriell. Norske jernbanevogner har ikke samme sporvidde som i Ukraina, og materiellet er heller ikke tilpasset frakt av korn. Det er i liten grad ledig kapasitet hos norske vegtransportaktører. SDs hovedinntrykk er at det i all hovedsak er EUs frontline-medlemsstater (nabolandene til Ukraina) som har gitt konkrete bidrag.

Norge støttet raskt etter invasjonen ukrainske bønder med 50 mill. kroner til innkjøp av såkorn og gjødsel for å sikre at våronna ikke gikk tapt. Støtten gikk direkte til bondene gjennom den europeiske utviklingsbanken (EBRD). Midlene ble overført og benyttet 1. halvår 2022. Videre er det, via Verdens matvareprogram, utbetalt 59,5 mill. kroner til finansiering av utskipping av korn fra Ukraina til utviklingsland som rammes av mat- og energikrisen som følger av Russlands krigføring. Regjeringen kunngjorde 13. desember ytterligere 40 mill. kroner i bistand til såkorn i Ukraina.

vi) Increasing support of the energy sector of Ukraine

Ukrainske myndigheter tok kort tid etter krigsutbruddet kontakt med Norge for å forhøre seg om muligheter for bistand og støtte på energifeltet. Statsminister Støre har hatt jevnlig kontakt med sin ukrainske motpart om saken og diskuterte den også med president Zelenskyj i Kyiv 1. juli. Statsministeren kunngjorde 29. august at Norge ville bidra med 2 mrd. kroner til kjøp av gass til Ukraina. I tråd med regjeringens prinsipper for håndtering av bistanden til Ukraina, foreslo regjeringen å kanalisere støtten gjennom Den europeiske banken for gjenoppbygging og utvikling (EBRD). Etter Stortingets behandling av Prop. 142 S er støtten nå utbetalt til EBRD, og gassen kjøpes nå inn i samråd med ukrainske myndigheter. Det anslås at gassen vil dekke 11 % av Ukrainas importbehov for gass vinteren 2022/23.

Deler av det nye norske bidraget på 1 mrd. kroner gjennom Verdensbankens flergiverfond *Ukraine Relief, Recovery, Reconstruction and Reform Trust Fund (URTF)*, som ble utbetalt i desember, går til reparasjon av viktig infrastruktur, særlig innenfor energisektoren.

Statnett sendte i juli en forsendelse med utstyr til ukrainsk kraftsektor gjennom den europeiske samarbeidsorganisasjonen for nettoperatører. Gjennom EUs ordning for sivil beredskap, UCPM, er det sendt flere forsendelser med energirelatert utstyr fra Norge. Den første i denne kanalen ble sendt i august. Den koordinerte innsamlingen av utstyr til kraftsektoren fortsetter utover vinteren.

vii) Starting a project of building rehabilitation centres in Ukraine

Ukrainas ambassade viser til de mange sårede som følge av Russlands angrepskrig samt at hundrevis av sykehus og andre helseinstitusjoner er blitt ødelagt, og ber Norge om å bidra med finansiering og ekspertise for å bygge rehabiliteringssentre i Ukraina.

Helserelatert bistand er en del av den norske responsen på de store rehabiliteringsbehovene som er oppstått som følge av Russlands systematiske ødeleggelse av sivil infrastruktur i Ukraina. Regjeringen er opptatt av at norsk støtte til Ukraina skal kanaliseres gjennom etablerte og internasjonalt anerkjente organisasjoner med dokumentert leveringsevne og gode kontrollsystemer. Vi har derfor valgt å støtte Ukraina gjennom aktører som EBRD og Verdensbanken, som begge har vist at de kan mobilisere store bidrag raskt til Ukraina. Når vi gir pengene gjennom slike organisasjoner, er vi tryggere på at de brukes effektivt og går til formålene som er avtalt. Det sikrer også at vi er koordinert med andre givere slik at hjelpen vi gir, monner mest mulig. Det nye norske bidraget på 1 mrd. kroner gjennom Verdensbankens flergiverfond URTF, som ble utbetalt i desember, går til reparasjon av viktig infrastruktur også innenfor helsesektoren og til styrking av helsetjenester, spesielt innenfor mental helse.

Norge har gitt omfattende helselatert bistand til Ukraina, både i form av medisiner, medisinsk utstyr, ambulanser, ambulansebusser m.m., og i form av evakuering av ukrainske pasienter til Norge og andre land som deltar i UCPM. Det er også gitt bistand til helse via humanitære organisasjoner, FN og Røde Kors-bevegelsen (se punkt iii) ovenfor).

Helse- og omsorgsdepartementet og Utenriksdepartementet har siden 2019 støttet et helsesamarbeid der Folkehelseinstituttet, Sunnaas sykehus, RVTS Øst (Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging, Region øst) og

etterhvert Akershus universitetssykehus bidrar med kapasitetsbygging og kompetanseoverføring til relevante ukrainske partnere.

Dette samarbeidet kom i stand som følge av at Ukraina i 2016 uttrykte ønske om norsk bistand til rehabilitering av sårede soldater, gjerne i form av behandling i Norge. Fra norsk side ble det på det tidspunktet vurdert som mer hensiktsmessig å gi ukrainske institusjoner kompetanse til å rehabilitere sårede i Ukraina.

viii) Preparing Norway's participation in the post-war recovery of Ukraine

Ukraina vil trenge støtte fra sine partnere i lang tid framover. Norge har vært en betydelig bidragsyter, og vi vil fortsette å være det. Så lenge krigen pågår, vil våpenhjelp, humanitær bistand og budsjettstøtte til Ukrainske myndigheter være prioritert. Samtidig har vi også begynt planleggingen for gjenoppbyggingen av Ukraina.

Norges støtte må innrettes slik at den møter Ukrainas behov og er koordinert med andre giverland. Vi må være forberedt på å avsette store midler over lang tid, og det er derfor viktig å sikre bred politisk støtte for både størrelse og innretning.

Statsministeren inviterte med dette for øye de parlamentariske lederne til et møte 9. desember for å diskutere framtidig norsk støtte til Ukraina.

Under dette punktet på tipunktlisten foreslår Ukrainas ambassade at Norge gir langsiktige garantier for framtidige investeringsprosjekter i Ukraina. Hvorvidt slike garantier skal inngå i en framtidig norsk støttepakke for Ukraina, er på det nåværende tidspunkt ikke vurdert.

ix) Eliminating loopholes in the policy of European sanctions against the aggressor

Norge har, med noen ytterst få unntak, innført alle EUs restriktive tiltak mot Russland. Under dette punktet i tipunktlisten uttrykker Ukrainas ambassade et ønske om at Norge opphever unntaket for russiske fiskefartøyer fra forbudet mot å anløpe norske havner. Unntaket er som kjent blitt innsnevret til at russiske fiskefartøyer nå kun kan anløpe tre havner.

x) Stopping Norwegian imports from Russia

Ukrainas ambassade anmoder Norge om å forby alt økonomisk samkvem med Russland, også utover det som følger av sanksjonene Norge har sluttet seg til.

Regjeringen mener at den etablerte linjen med å slutte seg til EUs sanksjoner er formålstjenlig, og at disse virker best når de er samordnet.

Eksempelvis har Norge nylig innført et pristak på 60 dollar per fat for råolje fra Russland, i sanksjonsregelverket. Dette tilsvarer pristaket vedtatt av EU og G7-landene. Oljepristaket skal bidra til å minske Russlands inntekter fra salg av råolje til tredjeland. Målet med de omfattende sanksjonene er å redusere Russlands evne til å finansiere den folkerettsstridige krigen i Ukraina.

Det er gjentatte ganger kommunisert overfor Ukraina at Norge vil videreføre etablert praksis om tilslutning til EUs sanksjoner.

Regjeringen har ikke hjemmel i sanksjonsloven til å innføre egne, norske sanksjoner. Vi mener at sanksjoner som er vedtatt i mellomstatlige organisasjoner, eller som ellers har bred internasjonal oppslutning, har størst legitimitet og best mulighet til å påvirke en stat til å endre adferd.

2. Komiteen ber statsråden redegjøre for saksbehandlingen av anmodningen.

Komiteen viser i sitt brev videre til anmodningen fra det ukrainske infrastrukturdepartementet 4. mai 2022, gjennom UCPM, og at det av vedlegget til svarbrevet 28. oktober fremkommer at Norge 27. oktober la inn tilbud om en donasjon av 300 løpemeter bromateriell. Nedenfor følger svar på komiteens spørsmål:

Anmodninger av den typen komiteen spør om, blir kunngjort i EUs database for anmodninger og går til alle landene som deltar i EUs mekanisme for sivil beredskap, UCPM. Mange av anmodningene kommer også i andre kanaler, både til Norge og andre land. Materiellbistanden gjennom UCPM er komplementær til annen bistand, som er av betydelig større omfang. For norsk del omfatter dette blant annet humanitær bistand til norske og internasjonale humanitære organisasjoner, bistand gjennom FN og Røde Kors-systemet, budsjettstøtte gjennom Verdensbanken, innkjøp av gass gjennom EBRD og prosjektstøtte til reparasjon av infrastruktur gjennom Verdensbanken. Utstyr og leveranser som det anmodes om gjennom UCPM kan også bli levert gjennom andre bistandskanaler. Ett av tre prosjekter finansiert av det norske bidraget via Verdensbanken for reparasjoner av kritisk infrastruktur, gjelder rehabilitering av vei og jernbanenettverk. Under dette støttes blant annet innkjøp og transport av midlertidige broer.

Norge har i 2022, gjennom ovennevnte kanaler, bidratt med sivil bistand til Ukraina og naboland for om lag 6,3 mrd. kroner. I tillegg vil vi fordele ytterligere 2 mrd. kroner tidlig i 2023. Som del av dette legges det opp til mer bistand til rehabilitering og rask reparasjon av sivil infrastruktur gjennom etablerte internasjonale partnere. Jeg viser for øvrig til tidligere svar til komiteen.

Den russiske krigføringen mot Ukraina rammet sivil infrastruktur også i de første månedene av krigen. I høst har vi imidlertid sett en systematisk opptrapping av russiske angrep på sivil infrastruktur. Da anmodningen ble fremmet gjennom UCPM 4. mai, ble UD og DSB enige om å se an behovet for bromateriell, med tanke på hvorvidt andre land ville bistå med materiellet det ble anmodet om. En leveranse av denne typen ble da vurdert å være svært kostbar og krevende å håndtere, ikke minst logistikkmessig.

Da anmodningen om denne type donasjoner fikk høyere prioritet fra ukrainsk side utover sensommeren og høsten, ble den blant annet diskutert i et møte i Kyiv mellom ukrainske myndigheter, den norske ambassaden og norsk næringsliv. Saken ble derfor tatt opp i interdepartementalt samordningsforum 26. juli. Allerede 27. juli ble det iverksatt sonderinger for mulig donasjon av denne typen materiell. Konklusjon på sonderingen forelå 29. august, og DSB oversendte en tilrådning om donasjon til UD 14. september. UD anmodet om ytterligere informasjon, som det tok noe tid å fremskaffe,

og gjorde så en grundig vurdering av tilrådingen. UD ga tilslutning til donasjon 19. oktober. Tilslutning fra UD side innebærer aksept av at kostnadene, herunder gjenkjøp der det er aktuelt, trekkes fra UD's budsjett for humanitær bistand innenfor rammen av belastningsfullmakten for støtte til Ukraina. Selve kostnaden dekkes på denne måten i etterkant av prosessen med donasjoner.

Etter vurderinger av alle praktiske aspekter ved leveransen, ble det 27. oktober lagt inn tilbud i EUs database. Norske myndigheter mottok uformell aksept av tilbudet fra ukrainske myndigheter 10. november. Deretter ble det gjennomført vurderinger og dialog om behov for blant annet opplæring og tekniske forhold ved forsendelse, både med Emergency Response Coordination Centre (ERCC) og ukrainske myndigheter. 30. november ble det klarhet om hvilket av EUs logistikksenter som kunne ta imot materiellet, og norske myndigheter mottok formell aksept fra ukrainske myndigheter om donasjonen 6. desember. Den første delen av forsendelsen ble iverksatt 13. desember.

3. På hvilket tidspunkt og på hvilken måte ble det gjort undersøkelser om relevant utstyr var tilgjengelig for donasjon?

Proessen med kartlegging av tilgjengelig bromateriell og konsekvenser av eventuell oversendelse til Ukraina ble igangsatt 27. juli. Dette ble gjort gjennom dialog mellom DSB og Statens Vegvesen.

4. På hvilket tidspunkt ble det gitt informasjon internt om at relevant utstyr var tilgjengelig?

DSB mottok oppdragsbesvarelse som gjorde det klart at materiell var tilgjengelig 29. august. DSB oversendte en tilråding om donasjon til UD 14. september.

5. Er det gjort noen overordnede endringer for behandlingen av anmodninger gjennom EUs mekanisme for sivil beredskap (UCPM) etter at det tverrdepartementale samarbeidet ble etablert 4. mars 2022?

Anmodninger om materiellbistand følger i hovedsak samme prosedyre som tidligere, også med hensyn til den interdepartementale koordineringsgruppen. Deltagelse i gruppen varierer noe, etter vurdering av hvilke typer bistand det anmodes særlig om gjennom ordningen.

6. Er det gjort noen overordnede endringer for behandlingen av bistandsanmodninger utenfor EUs mekanisme for sivil beredskap (UCPM) siden krigen brøt ut?

Ukrainske myndigheter sender bistandsanmodninger i mange kanaler. Dette resulterer i at anmodninger som mottas utenom UCPM, i mange tilfeller viser seg å være fremmet av Ukraina gjennom UCPM i tillegg. Ukrainas ambassade er kjent med at Norge i slike tilfeller responderer gjennom UCPM, ikke bilateralt. Det er fra norsk side ved gjentatte anledninger henstilt om at alle ukrainske bistandsanmodninger, så fremt mulig, fremmes gjennom UCPM, som vil være relevant i de fleste tilfeller. Det er ikke gjort overordnede endringer for behandling av bistandsanmodninger der UCPM ikke er relevant.

Som nevnt innledningsvis, er vi i kontinuerlig kontakt med ukrainske myndigheter om ukrainske behov og mulighetene for norsk støtte. For å gjøre støtten mest mulig effektiv har Norge valgt å prioritere noen områder og kanaler, noe Ukraina er løpende informert om. Vi opplever at det er stor forståelse fra ukrainske myndigheter for at Norge ikke har mulighet til å imøtekomme alle anmodninger.

Vennlig hilsen

Anniken Huitfeldt